

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De eo q[uo]d Pharisæis dice[n]tibus, hic non eijcit dæmones nisi in
Beelzebub principe dēmonio[rum], respo[n]dit d[ominu]s. Qui aut[em]
dixerit v[er]bu[m] co[n]tra sp[irit]um s[anctu]m, no[n] ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Vltim ad rem pertinet, cōsiderare, quē uel qualia cōtigerunt populo illi, postq̄ acceperunt de spiritu Moysi, & pphetauerunt, nec ultra cessauerunt illi lxx. uirū: lam antea tentauerunt dñm multis uicibus, & male locuti fuerant in ipsis bñs ficijs dei, nec em sine murmuratione quicq̄ petierunt. Sic incipientes. Quid bibeamus? Et itez murmurantes dixerunt. Vtinā mortui essemus p manū dñi in terra Aegypti, qñ sedebamus sup ollas carniū, & comedebamus panes in saturitate. Patiēter sustinuit eos dñs murmurantes, & male loquentes, cū diceret Moyses ad dñm. Quid faciā pplo huic? Adhuc pauxillulū, & lapidabit me. Tanta erat duritiā ceruicis illoz, ut iam sic timeret Moyses, nec tñ dñs aliqua illos per semetipm plaga percussit, nisi qd Moyses ppter reatum uituli, quē fecit Aaron, ultro & iniussus præcepit filiis Leui, & occidit unūquisq̄ frēm & amicū & proximū suū, cecideruntq; in illo die uiginti tria milia. Verē illic Moyses, p dño zelatus est. ¶ Nos autē de eo nunc agimus, qd dñs, p Moysē iratus est. Hoc nusquam uel dicitur uel factū reperitur, anteq̄ accepto de spū munere diuī suo, pphetarēt ut homies, sed extunc, quia nō cessauit eoz murmuratio cōtra Moysen, audiens dñs iratus est, ita ut foro rem eius in primis operiret cadēs lepra quasi nix, & pplm percussit furor dñi plaga magna nimis: & oēs (inquit) hoies qui uiderunt maiestātē meā & signa quæ feci in Aegypto, & in solitudine, & tentauerunt me iam per decē uicēs, nec obediuerunt uoci meæ, nō uidebunt terram p qua iurauī patribus eoz, nec quisquā ex illis qui detraxerunt mihi intuebitur eā. Et ita factū est. Quosdam ex illis terra deglutiuit, quosdam ignis cōsumpsit, quidā à serpētibz perierunt, & ois illa generatio, quæ exierat de Aegypto à uiginti annis & supra, præter Iosue & Caleph filium Iephone, uarijs cladibus consumpta, & in deserto prostrata est. Quid hoc sibi uult, quod non ante sed post diffusionem spiritus Moysi, tam terribile fuit super illos iudiciū siue ira dei? Nam hæc omnia (inquit Apostolus) in figura continge-

Murmura & cētatōes Iudæ orū cōtra deū Exo. 17 Ibidem. 16.

Exo. 32

Num. 12 Num. 14

Plagæ Iudæoz Num. 16 Num. 27

1. Cor. 10

¶ Be eo quod pharisæis dicentibus, hic nō eijcit demones nisi in Beelzebub principe demoniorum, respōdit dñs: Qui autē dixerit uerbū cōtra spiritū sanctū, non remittetur ei neq; in hoc seculo neq; in futuro, & quod illa res gesta in figura contigerit huius iudiciū.

Caput V.

Vm quæstioni siue capitulo huic intendimus, simulq; audimus Aplm dicentē nos autē sensum Chri habemus, ecce sensus eiusdē Chri nobis dignāter occurrit in uerbis istis, quē pharisæis rñdit, quia dixerunt. Hic nō eijcit demones, nisi in Beelzebub principe demonioz. Et si ego (inquit) in Beelzebub eijcio demones, filij uestri in quo eijciūt? Ideo ipsi iudices uestri erunt. Paucisq; interpositis, ideo dico uobis (ait) omne peccatū & blasphemia remittet hoibus: spūs autē blasphemie nō remittet. Et quicq; dixerit uerbū cōtra filiū hois remittet ei. Qui autē dixerit cōtra spm sanctū, nō remittet ei, neq; in hoc seculo neq; in futuro. In uerbis (inq̄) istis sensus Chri nobis occurrit, dū pscripto intēdimus capitulo de causā Moysi, cur nō ante sed postq̄ de spū eius datū est, lxx. uiris murmurātibus atq; detrahētibus, deus iratus ē, & nō peccit, sed ira eius ascēdit sup eos, & terribiliter modis diuersis (sicut supradictū ē) cōsumpsit eos. ¶ Dicamus ergo: Quā diu dñs nō Iesus Christus solus uidebat suimet testis, quasi iure uideret parvipēdi à dicentibus. Tu de te ipso testimoniū phibes, testimoniū tuū nō est uez: quis ecōtra ueraciter rñdere possit, & si ego testimoniū phibeo de me ipso, testimoniū meū uez est, quia scio unde ueni & q̄ uado, tā diu iusta patiētia p ctm eoz remissibile eē iudicauit, dicēs eis. Quicq; dixerit contra filium hominis, remittetur ei. Possunt em adhuc de ignorantia exulari: iccirco cum pateretur dixit. Pater, ignosce eis, non enim sciunt quid faciunt. Vbi autem spiritus sanctus, ad testificandum uenit, secundum quod ipse promisit, dicens: Cum autem uenerit paraclētus, quem ego mittam uobis à patre spiritum ueritatis, qui à patre procedit, ille testimoniū perhibebit de me, & uos testimoniū perhibebitis: iam ex tunc excusationem non habuerunt de peccato suo, & hoc prospiciens. Qui autem (inquit) dixerit contra spiritum sanctum, non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro. Et ita factum est. Non enim ante, sed postquam spiritum sanctum misit discipulis suis, & illi

1. Cor. 12

Mat. 12.

Pctā Iudæoz in filiū, minus punita sunt q̄ pctā eoz post datū Aplis spiritum sanctū Iohan. 8

Lucæ. 23 Iohan. 18

Mat. 12

qui fuer

qui fuerant homines sine literis & idiotæ, ceperunt loqui varijs linguis magna dei, & de scripturis (quæ utiq; uoces sunt spiritus sancti) proferre testimonia Iesu Christi filij dei, iudicati sunt æterno iudicio, ut non remitteretur eis neq; in hoc seculo nec in futuro. Quin & in hoc seculo disperirent uincensibus Romanis, & in futuro trahentibus animas ad tormenta spiritibus malignis. ¶ Nimirum in figura gerendæ huius rei contigit illis, qui afflixerunt siue exacerbauerunt spiritum Moysi, ut non ante, sed postquam datum est de spiritu eius septuaginta uiris, irasceret in eos furor spiritus domini, & deleret tot tamq; diuersis modis omnem illam generationem, quæ exierat de terra Aegypti. ¶ In singulis quoq; hominibus, id est iudicium. Quàm diu enim per ignorantiam sanæ doctrinæ contraducunt, superna suspena tenetur super eos sententia iudicij æterni: ubi autem scientes ueritatem, per superbiam contraducunt ueritati, exempli gratia, ut Arius cæteris hæretici, siue hæresiarche plurimi, extunc iudicantur esse blasphemij, & uerbum dicere contra spiritum sanctum, & peccatum hoc non remittetur, neq; in hoc seculo neq; in futuro.

¶ Quod septimus pastorum supra memoratorum fuerit Dauid, & quod apud istum non solum triplicatum nomen dei sicut apud Moysen, uerumetiam relatiua inueniantur expressa noia trinitatis, quæ sunt pater & filius & spiritus sanctus, & quod hic primus spiritum sanctum nominauit, qui prius legebatur spiritus dei siue spiritus domini. Caput. VI.

Figura eius
modi resz pz
cessit i Moysē

Hæretici pec
cāt in spm. s.

I. Reg. 16
Psal. 77.

Septimus pastorum supra memoratorum extitit Dauid, quem passisse oues patris & sacra historia clarissime narrauit, & ipsemet canit uerbis huiusce modi. Et elegit Dauid seruum suum, & sustulit eum de gregibus ouium, de postetantes accepit eum. Quàm multi & magni doctores pastorem istum modo supradicto suscitauerunt super eum, scilicet super dominum nostrum Iesum Christum. ¶ Nos quoq; postremi, p posse suscitauimus hunc super eum, cum in plærisq; alijs, tū maxime in opere qd scripsimus super duos libros regum primū & secundum.

Dauid manibz
festis de trinitate
loquutus
est q̄ Moyses.

Psal. 66

Psal. 2

Exo. 3.
Iohan. 8

Psal. 7.

Filius primogenitus
excelsus p
regibus terre

Psal. 88

Iohan. 20
Spm. s. Dauid
primus nominauit

Psal. 50

Actu. 2

¶ Apud istum, qd nri ppositi est, inuenimus manifestius expressum fidei nre thesaurum sancte trinitatis. Quomodo manifestius expressum? Nimirum nō solū, sicut apud Moysen, triplicato substantiali nomine qd est deus. Exepli gratia cū dicit: Benedicat nos deus deus nri, benedicat nos deus: uerumetiam expressis relatiuis noibus, quæ sunt pater & filius & spūs sanctus. Ait enim in ipso loquens ipse Christus: Dñs dixit ad me, filius meus es tu: subauditur, natura, nō adoptioe. Sequit enim: Ego hodie genui te. Qd dicit, hodie, sic intelligimus, ac si diceret in æternitate, in immutabilitate. Sicut enim illi est esse, & non fuisse, aut futurum esse. Vnde & ad Moysen dixit: ego sum qui sum, & ad Iudæos, ante q̄ (inquit) Abraham fieret, ego sum, sic in genitura eius neq; heri neq; cras admittit intellectus fidei nre, sed solum hodie. ¶ Qd deinde sequit dñm patrē adhuc dixisset: Postula à me, & dabo tibi gentes hæreditatē tuā, & possessionē tuā terminos terræ. Cōstat esse dictū p humilitate nature nre: quia scdm hanc serui formā & illi cōgruit & nobis necessariū fuit, patrē postulare, id est, pati p nra salute. Nihil enim aliud intelligere uolumus hic in uerbo postulationis, nisi obedientiam cuius summa est, sacm siue sacrificiū sacrosanctæ eius passionis. ¶ Itidē in alio Psalmo, cū dicit, idē pater, loquens in uisione sanctis suis, quoz se unū gratulabat Dauid: ipse inuocabit me, pater meus es tu, deus meus & susceptor salutis meæ, & ego primogenitū pōnam illū, excelsū, præ regibus terræ. Cū (inquā) hæc dicit, & relatiua exprimit nomina patris & filij, & utrāq; exprimit naturā unici filij. Nam scdm naturā diuinā, ipse (ait) inuocabit me, pater meus es tu, & scdm naturā humanā, itidem ipse (ait) inuocabit me: deus meus & susceptor salutis meæ es tu. Iuxta hunc sensum ait iste primogenitus, iā excelsus præ regibus terræ factus. i. iam à mortuis resuscitatus, iam ad dexterā maiestatis in excelsis æterna sessione sessurus. Ascendo ad patrē meū & patrē uestrū, deū meū & deum uestrū. ¶ Spiritū sanctū idē Dauid primus nominauit, dicens: Ne pñcias me à facie tua, & spm sanctū tuū ne auferas à me. Nā eatenus scribebat spūs dei siue spūs dñi. Hic at qd sonorius est spm sanctū primus nominauit, de cuius dignitate uocabuli mentionē iam fecimus in primo libello præsentis opis. Itaq; relatiua noia sanctæ trinitatis, quæ sunt pater & filius & spūs sanctus, hic patenter edixit, quæ ante ipsum nec Moyses, nec alius sic euidenter expressit.

De promissis